

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی، گروه علوم تربیتی

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش: تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش (تعلیم و تربیت اسلامی)

موضوع:

بررسی علل بدحجابی در دختران مراکز پیش دانشگاهی شهر کرمان

استاد راهنما:

دکتر گل بابا سعیدی

استاد مشاور:

دکتر فرشته کردستانی

پژوهشگر:

محبوبه جوادی نجف آباد

سال تحصیلی: ۹۰-۸۹

تقدیم به پدر و مادر عزیزم

زندگی ام، هستی ام، تحصیلم، و هر چه دارم از آنان است
که همچون شمع سوختند و راه زندگی، علم و دانش را بر روی
من باز کردند.

تقدیم به خاله عزیزم

که در تمام لحظات زندگی بهترین دوست و مشوق من، و هم چون
مادر در کنارم بوده است. خداوند عمرش را فزون و سایه اش را پر
برکت سازد.

تقدیم به خواهران و برادران عزیزم

سلامتی و موفقیت در زندگی را از باری تعالی برایشان خواستارم.

تقدیر و تشکر:

حمد و سپاس به درگاه ایزد داناوتوانای مطلق که انسان را فرید و به او نعمت عقل و شعور عطا نمود و با ارسال پیامبران، خود را از جهل و نادانی به سر چشمه نور و آگاهی هدایت نمود. هر کس بنده خداوند را سپاس نگوید خداوند را نا سپاسی کرده است.

سپاس فراوان از جناب آقای دکتر گل بابا سعیدی استاد راهنمای گرانقدر که با راهنمایی و هدایت خود راه روشنی را به روی من گشودند.

با تشکر فراوان از سر کار خانم دکتر فرشته کردستانی که در انجام این پژوهش با دقت و تیز بینی خاص خود در انجام رساندن این پژوهش مرا یاری نمودند.

هم چنین از جناب آقای دکتر سید فرهاد افتخارزاده مدیر گروه علوم تربیتی که داور این پایان نامه را به عهده داشتند نهایت قدردانی را به عمل می آورم.

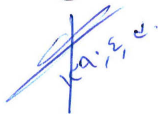
در پایان از تمامی عزیزانی که در انجام این پژوهش به خصوص در مراحل اجرایی پرسشنامه مرا یاری نمودند کمال تشکر را دارم.

بسمه تعالی

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب محبوبه جوادی نجف اباد دانشجوی کارشناسی ارشد رشته تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش (تعلیم و تربیت اسلامی) با شماره دانشجویی ۸۷۰۸۴۹۵۲۹۰۰ اعلام می نمایم که کلیه مطالب مندرج در این پایان نامه با عنوان بررسی علل بد حجابی در دختران مراکز پیش دانشگاهی شهر کرمان حاصل کار پژوهشی خود بوده و چنانچه دستاوردهای دیگران را مورد استفاده قرار داده باشم طبق ضوابط و رویه های جاری انرا ارجاع داده و در فهرست منابع ماخذ ذکر نموده ام. علاوه بر ان تاکید می نماید که این پایان نامه قبلا برای احراز مدرک هم سطح، پایین تر یا بالاتر ارائه نشده و چنانچه در هر زمان خلاف ان ثابت شود، بدین وسیله متعهد می شوم در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام توسط دانشگاه بدون کوچکترین اعتراض انرا بپذیرم.

تاریخ و امضاء

بسمه تعالی

در تاریخ ۱۳۹۰/۴/۳۰

دانشجوی کارشناسی ارشد خانم محبوبه جوادی نجف اباد از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره ۱۹ بحروف نوزده و با درجه عالی مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول: کلیات تحقیق
۲	مقدمه.....
۴	۱- بیان مسئله.....
۵	۱-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق.....
۷	۱-۱-۱- اهداف تحقیق.....
۸	۱-۱-۲- فرضیه های تحقیق.....
۹	۱-۱-۳- متغیرهای پژوهش.....
۹	۱-۱-۴- تعاریف اصطلاحات.....
۱۰	۱-۱-۴-۱- تعاریف نظری.....
۱۱	۱-۱-۴-۲- تعاریف عملیاتی.....

فصل دوم: ادبیات و مبانی نظری و پیشینه تحقیقاتی

۱۳	بخش اول: ادبیات و مبانی نظری.....
۱۴	مقدمه.....
۱۵	فرایند تاریخی.....
۱۵	۱- تاریخچه حجاب.....
۱۹	۱-۱- علت و پیدایش حجاب.....
۱۹	۱-۱-۱- علت و فلسفه حجاب.....
۲۰	۱-۱-۱-۱- ریاضت و رهبانیت.....
۲۵	۱-۱-۱-۲- عدم امنیت.....
۲۶	۱-۱-۱-۳- استثمار زن.....
۲۸	۱-۱-۱-۴- حسادت.....
۳۱	۱-۱-۱-۵- عادت زنانگی.....
۳۴	۱-۲- فلسفه پوشش در اسلام (فلسفه اخلاق- علم اخلاق).....

- ۳۵ ۱-۲-۱ واژه حجاب
- ۳۷ ۲-۲-۱ سیمای حقیقی حجاب
- ۳۸ ۱-۳-۲-۱ آرامش روانی
- ۴۰ ۲-۳-۲-۱ استحکام خانوادگی
- ۴۳ ۳-۳-۲-۱ استواری اجتماع
- ۴۴ ۴-۳-۲-۱ ارزش و احترام زن
- ۴۵ ۱-۴-۳-۲-۱ مسأله بقاء و نوع زندگی
- ۴۵ ۲-۴-۳-۲-۱ چرا تفاوت؟
- ۴۶ ۳-۴-۳-۲-۱ چرا ازدواج؟
- ۴۸ ۴-۴-۳-۲-۱ ارزش پایمال شده
- ۴۹ ۱-۴-۲-۱ حجاب زن در قرآن
- ۴۹ ۲-۴-۲-۱ فلسفه و آثار حجاب
- ۴۹ ۵-۲-۱ فواید حجاب
- ۴۹ ۵-۲-۱-۵-حجاب و مسئولیتهای اجتماعی
- ۵۱ ۲-۵-۲-۱ حجاب و سلامت اخلاق
- ۵۲ ۳-۵-۲-۱ حجاب و شخصیت زن
- ۵۲ ۴-۵-۲-۱ حجاب و استحکام خانواده
- ۵۲ ۵-۵-۲-۱ حجاب و آزادی زن
- ۵۳ ۶-۵-۲-۱ پاکي و طهارت
- ۵۴ ۶-۲-۱ پوشش حجاب در قرآن
- ۵۵ ۱-۶-۲-۱ برهنگی و بی حجابی / دامی شیطان
- ۵۶ ۲-۶-۲-۱ افراط و تفریط در زینت و حجاب
- ۵۷ ۳-۶-۲-۱ حدود زینت و حجاب در قرآن
- ۵۸ ۱-۳-۶-۲-۱ تقوی در نگاه
- ۵۸ ۴-۳-۶-۲-۱ تقوی در نگاه
- ۵۹ ۵-۳-۶-۲-۱ تقوی در زینت (زینت در قرآن)

- ۱-۲-۶-۳-۵-۱ زینت باطنی ۵۹
- ۱-۲-۶-۳-۵-۲ زینت طبیعی ۵۹
- ۱-۲-۶-۳-۵-۳ زینت مصنوعی یا زیور آلات ۵۹
- ۱-۲-۶-۳-۵-۴ تقوی در نگاه به چهره ها و دستها ۵۹
- ۱-۲-۶-۳-۵-۵ زینت های نهان و زینت های آشکار ۵۹
- ۱-۲-۶-۳-۵-۶ تقوی در پوشش کردن و سینه ۶۱
- ۱-۲-۶-۴-۴ ارزش و اهمیت حجاب در قرآن ۶۱
- ۱-۲-۷-۲ متفرقاتی مربوط به حجاب و عصمت زنان ۶۲
- ۱-۲-۷-۱ زنان زیبا عذری برای بی حجابی و بی عفتی خود ندارند ۶۲
- ۱-۲-۷-۲ پیغمبر اکرم به حال زنان جهنمی گریه می کند ۶۳
- ۱-۲-۸-۸ تحلیل جامعه شناختی از جایگاه پوشش طنان ایران در سه دوره ۶۴
- ۱-۲-۸-۱-۱ حدود پوشش زن در هنگام نماز ۶۵
- ۱-۲-۸-۲-۱ حدود پوشش زن در هنگام غیر نماز ۶۶
- ۱-۲-۸-۲-۲ نظم های اخلاقی-کنش متقابل ۶۷
- ۱-۲-۸-۲-۳ روابط قدرت ۶۷
- ۱-۲-۹-۲-۱ الگوهای حجاب اسلامی در سه دهه اخیر ۶۷
- ۱-۲-۹-۲-۱ بازگشت به اسلام و انتخاب مانتو ۶۸
- ۱-۲-۹-۲-۲ پوشش مانتو پس از انقلاب اسلامی ۶۹
- ۱-۲-۹-۲-۳ محاسن و معایب پوشش مانتو ۷۵
- ۱-۲-۹-۲-۴ علل گرایش به مانتو ۷۳
- ۱-۲-۱۰-۲-۱ آسیب شناسی حجاب در جامعه ما ۷۵
- بخش دوم: پیشینه ی تحقیق ۷۹
- ۲-۱ تحقیقات مشابه در کشور ۸۰

۲-۲ تحقیقات مشابه در خارج از کشور ۸۳

نتیجه گیری ۸۵

فصل سوم: روش اجرای تحقیق

مقدمه ۸۸

۳-۱ جامعه آماری و نمونه ۸۹

۳-۲ تعیین حجم نمونه و روش نمونه گیری ۸۹

۳-۳ روش تحقیق ۸۹

۳-۴ مدل تحقیق ۹۰

۳-۵ ابزار اندازه گیری ۹۰

۳-۶ روایی ابزار ۹۱

۳-۷ پایایی ابزار ۹۲

۳-۸ روش اجرا و جمع آوری اطلاعات ۹۲

۳-۹ روش تجزیه و تحلیل داده ها ۹۲

فصل چهارم: توصیف و تجزیه و تحلیل داده ها

مقدمه ۹۴

۴-۱ بخش اول: توصیف داده ها ۹۵

۴-۲ بخش دوم: تحلیل استنباطی داده ها ۱۰۲

فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادها

مقدمه ۱۳۶

۵-۱ جمع بندی ۱۳۶

۵-۲ یافته های پژوهش ۱۳۹

۵-۳ بحث و نتیجه گیری ۱۴۳

۵-۴ پیشنهادات ۱۴۵

۵-۴-۱ پیشنهادات کاربردی ۱۴۵

- ۲-۴-۵ پیشنهادات پژوهشی برای تحقیقات بعدی ۱۴۷
- ۵-۵ بیان محدودیت ها و مشکلات پژوهش ۱۴۸
- فهرست منابع فارسی ۱۵۰
- فهرست منابع انگلیسی ۱۵۳
- پیوست ها و ضمائم ۱۵۵
- چکیده انگلیسی ۱۶۱

-فهرست جداول ونمودار ها

- نمودار پراکنشی ۱-۳-۴ عوامل محیطی در برابر نگرش دختران نسبت به حجاب .. ۱۱۷
- نمودار پراکنشی ۱-۴-۴ شناخت و آگاهی دختران به احکام دینی در برابر نگرش دختران به حجاب .. ۱۱۸
- نمودار پراکنشی ۱-۵-۴ موقعیت خانوادگی و اقتصادی در برابر نگرش دختران به حجاب ۱۱۸
- نمودار پراکنشی ۱-۶-۴ اعتقادات مذهبی والدین در برابر نگرش دختران به حجاب ۱۱۹
- نمودار پراکنشی ۱-۷-۴ نقش رسانه های عمومی در برابر نگرش دختران به حجاب ۱۱۹
- نمودار پراکنشی ۱-۸-۴ نقش گروه همسالان در برابر نگرش دختران به حجاب ۱۲۰
- نمودار پراکنشی ۱-۹-۴ نقش خصوصیات شخصی در برابر نگرش دختران به حجاب ۱۲۰
- نمودار پراکنشی ۱-۱۰-۴ میزان تحصیلات والدین در برابر نگرش دختران به حجاب ۱۲۱
- نمودار های مربوط به از مون نرمال برای متغیرها ۱۳۱
- جدول مربوط به ضریب تصحیح و ضریب همبستگی ۱۳۳

چکیده

پاکدامنی اصل محوری در بینش اسلامی است اسلام برای طهارت روحی و عفت عمومی ارزش زیادی قائل است لزوم پوشاندن زن، در برابر مردان یکی از امور طبیعی است هرچه زن بیشتر به تقوی و عفاف مایل تر باشد اساس زندگی خانوادگی مستحکم تر و در نتیجه سعادت و رفاه اجتماعی کاملتر خواهد بود در مقابل حجاب بد حجابی معضل اجتماعی است و امروزه بسیاری از دختران با پیروی از فرهنگ غرب در این دام شیطانی گرفتار آمده، لازم است درباره علل واقعی این پدیده خطرناک تحقیقات بیشتری صورت گیرد لذا با توصیف فرایند تغییر ارزشی حجاب تلاش کردیم تا این وضعیت را تشریح کنیم.

این تحقیق به تبیین علل بد حجابی در دختران مراکز پیش دانشگاهی شهر کرمان پرداخته است. جامعه آماری این پژوهش همه دخترانی است که در سال تحصیلی ۹۰-۸۹ مشغول به تحصیلند را شامل می شود حجم نمونه طبق جدول مورگان ۳۵۰ نفر انتخاب شد داده های این تحقیق از طریق پرسشنامه ی محقق ساخته - بسته پاسخ با ۳۲ سوال ۵گزینه ای جمع آوری گردید. پایایی ابزار این پژوهش بالفای کرانباخ ۸۸٪ و روایی ۹۳/۱۱٪ مورد تایید قرار گرفت

این پژوهش شامل دو فرضیه اصلی و شش فرضیه فرعی است

داده های این تحقیق از طریق امار توصیفی و امار استنباطی بوسیله نرم افزار spss مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت

نتایج این تحقیق عبارتند از: بد حجابی با عوامل محیطی - میزان شناخت و آگاهی دختران به احکام دینی - اعتقادات مذهبی والدین - آگاه سازی و نقش رسانه های عمومی و جمعی - گروه همسالان - رابطه معنی دار و مستقیمی دارد و با عواملی چون خصوصیات شخصی و میزان تحصیلات والدین موقعیت خانوادگی و اقتصادی رابطه معنی دار و مستقیم ندارد

کلید واژه ها: حجاب - بد حجابی - محارم - نگرش

فصل اول

کلیات تحقیق

مقدمه

خداوند زیبایی را فرید و از انجایی که خود مظهر جمال کائنات در هستی می باشد. زیباترین موجود که تجلی عشق خداوند در روی زمین بود را خلق نمود، و او را سبب نجات و رهایی انسان قرار داد که در آغاز خلقت سرگردان بود و به دنبال گمشده خویش می گشت تا او پیام اور دوستی و مهرورزی سرشار از صمیمیت و صفا باشد. خلقت او را موجب آرامش و اسایش مردان قرار داد و چنین فرمود "و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا الیها وجعل بینکم مودة و رحمة" از نشانه های او این است که برای شما از خودتان همسرانی فرید که با آنان آرام گیرید و در میان شما دوستی و مهربانی افکند در قران مجید حدود ۴۰۰ آیه در مورد زنان نازل شده است. (احمدی جلفایی-۱۳۸۶-۱۲)

بانوان نیمی از پیکر اجتماع هستند که در رشد و تعالی انسان و جامعه انسانی اهمیت فراوان دارند. زن در دین مبین اسلام، نظام خلقت و جامعه بشری دارای جایگاه والا و مسئولیت بسیار بزرگی دارد که تنها او می تواند این مسئولیت را بپذیرد، در واقع شخصیت والای زن مانند گلی با همه طراوت و شادابی ها مظهر جمال خداوند است. ویژگی هایی که زن را برای ادای این وظیفه توانا می سازد او را در اجرای امور دیگر محدود می کند. این محدودیت ها از ویژگی های جسمی و روحی زن ناشی می شود. (خدمتگزار ۱۳۸۷-۹)

با توجه به اسناد تاریخی در تمامی جوامع بشری از عهد باستان تا آغاز عصر مدرنیسم حتی در جوامع غیر دینی زن همواره حجاب و پوشش کامل داشته. زیرا که حیا و عفاف عامل پوشیدگی و عفاف است، و ریشه در فطرت زن دارد. (خدمتگزار: ۱۳۸۷-۲۴)

بنابراین حجاب برای دیده شدن زن نیست بلکه برای دیده شدن اوست. حجاب مایه ی مصونیت و امنیت زن است، حجاب باعث می شود زن از تعرضات مردان هوسران مصون بماند و مایه ی امنیت زن در جامعه شود. حجاب باعث تحکیم پیوند خانوادگی و استحکام خانواده هاست. حجاب باعث آرامش روانی، و نبودن هیجانات و فشارهای عصبی و روانی ناشی از تحریکات جنسی دماغ مردان، توسط زن های بی حجاب و خودآراست. (مطهری: ۱۳۸۵-۲۳) از آن جا که بد حجابی معضل اجتماعی عصر کنونی است، و امروزه بسیاری از دختران با پیروی از فرهنگ غرب، در این دام شیطانی گرفتار آمده و به این معضل بزرگ برخورد کرده اند، لازم است درباره این پدیده خطرناک تحقیق و پژوهش بیشتری صورت گیرد.

این تحقیق به بررسی علل بد حجابی می پردازد. زنان و دختران مسلمان بر اثر عدم آگاهی به احکام دین و آموزش صحیح و ناآگاهی به فلسفه حجاب، به تقلید کورکورانه خودنمایی بسوی حجاب ناقص و مدهای زننده غربی می گرایند، و موجب تباهی و فساد خود، و جوانان سست باور می شوند. تربیت نادرست خانواده ها، دوری آنان از ایمان و معرفی نکردن الگویی مناسب، و

والا براي دختران جوان، سبب بد حجابي بانوان شده ، و همچنين علل اجتماعي بد حجابي ، ريشه هاي تاريخي ، بي توجهي يا كم توجهي برخي از مسئولان کشور ، عملکرد نادرست رسانه هاي تصويري اجرايي نشدن امر به معروف و نهی از منکر در قشرهاي مختلف جامعه و نظام جمهوري اسلامي و) هر روز، بر گستره بد حجابي مي افزايد. (خدمتگزار: ۱۳۸۷-۴۵) حجاب و اشاعه فرهنگ آن باعث سلامت اخلاقي ، و اعتدال روحي و رواني آحاد جامعه مي شود. ولي فقدان پوشش صحيح و مطابق با شرع، به اضافه آرايشگري ها و طنزهاي ها ، غارت دل و دين و عفت ، تقوي و كشتن فضيلت ها و اشاعه فحشاء و فساد اخلاقي را به دنبال دارد. بنا بر اين شرافت زن اقتضاء مي كند ، هنگامي كه از خانه بيرون مي رود متين و سنگين و باوقار باشد . در طرز رفتار و لباس پوشيدن ، هيچ گونه عمدي ، كه باعث تحريك و تهيج شود، به كار نبرد ، به سخن خود آهنگ ندهد ، در اجتماعات عمومي لباس ساده بپوشد ، كفش ساده به پا كند، و با حجاب كامل كه شرع و عرف حكم کرده است ، در اجتماع حضور يابد، در چنين شرايطي است كه بهتر مي تواند درس بخواند و به اهداف خويش نائل گردد. (اكبري: ۱۳۸۰-۵۴) امید است ، كه نتايج اين تحقيق زمينه روشني راجهت انجام تحقيقات بيش تر ، در رابطه با موضوع مورد بحث در سازمانهاي آموزشي فراهم نمايد.

در اين فصل سعي بر اين شده است ، كه راجع به موضوع تحقيق و ضرورت انجام اين تحقيق ، اهداف ، و فرضيه هاي تحقيق توضيحاتي ارائه گردد، و سپس واژگان كليدي نيز توضيح داده شوند، تا بدین وسیله حد و مرز تحقيق مشخص گردد.

۱-۱ بیان مسئله

در دنیای معاصر با تسریع حرکت بشری به سوی جهانی شدن و محدودیت فرهنگ اومانیستی، زنگار غفلت بر قوانین شریعت سایه افکنده است. این در حالی است که همزمان با سقوط ارزشهای انسان و انحطاط اخلاقی او در جهان غرب بشریت بیش از پیش خود را نیازمند بازگشت به سوی اصول تأکیدی دینی می بیند. (مطهری ۱۳۸۵-۱۲)

اقتضای زیبایی جلوه گری است، و کسیکه خود را زیبا می داند فطرتاً در سبب جلوه گری بر می آید. این امر فطری، اگر با دانایی و بصرت تلفیق نشود زن را، که در آفرینش پیکر، بهره بیشتری از لطافت و جمال نصیبش گشته است، به سوی خودآرایی و خودنمایی در جامعه سوق می دهد، و در پی آن خسارت و آسیب های مهلکی، ابتدا دامن گیر خود زن، و سپس گریبانگیر مردها و نهایتاً جامعه خواهد شد. بنابراین حجاب، که گویای انتخاب یک عقیده است، و آدمی عقیده و مرام را، با دو خصیصه شناخت و انتخاب بر می گزیند و بر اساس آن زندگی می کند. حجاب محصول شناخت و بینش هایی است که زن از هستی، انسان، روابط اجتماعی و چگونگی تکامل و رشد صحیح خود دارد. (همان ۱۳۸۵-۱۵)

خداوند عفاف، و حیاء را برای زن جزء خصلت وجودی او قرار داده است. حجاب زن، حق الهی است. حرمت زن نه اختصاص به خود زن دارد و نه شوهر و نه برادر و نه فرزندانش می باشد. همه این ها اگر رضایت بدهند قرآن راضی نخواهد شد. زیرا که حرمت زن و حیثیت زن به عنوان حق... مطرح است، یعنی این مقام را خدای سبحان که حق خود اوست به زن داده است، و فرموده این حق مرا به عنوان امانت حفظ کن. (نظیفی-جمشیدیها-۱۳۸۹-۱۹)

با توجه به این مطلب، که سراسر بدن زن برای جنس مخالف لطیف جذاب و محرک آفریده شده، و مردان تاثیر روحی بسیاری از ایشان می پذیرند. مردان نگاهشان را از زنان بسیار دشوار باز می دارند، و به درک زیبایی آنان اهمیت فراوانی می دهند. زیبایی ظاهری زن میل غریزی آنان را بر می آورد. از این رو اسلام برای حفظ حیاء، عفت و حجاب سفارش بسیاری به زن کرده و دستور می دهد خود را از دید شهوت انگیز مردان، دور کند تا گرفتار پی آمدهای وخیم روابط نامناسب و خلاف نشود. بنابراین زن بیش از پیش به پنهان داشتن زیبایی های طبیعی خود، از مردان بیگانه موظف است. (نظیفی-جمشیدیها-۱۳۸۹-: ۱۹-۲۰)

بر اساس تحقیقات روانشناسان، از لحاظ جنسی، مردان بیشتر از راه نگاه و به صورت بصری تحریک می شوند، و زنان از راه لمس و تماس، عمده تحریک مرد از طریق نگاه است، و زنی که خود را آرایش کرده، و جذابیت های جنسی خود را در جامعه عرضه می کند، نمی داند چه بلایی بر سر مردها می آورد، چه فشار روحی و عصبی به آن ها وارد می کند و تا چه حد آنان را می آزارد. (مطهری-۱۳۸۵-۲۳)

از این رو بانوان باید با بصیرت و آگاهی بیش تر و شناخت عمیق از حجاب، و الگو قرار دادن حضرت فاطمه الزهرا و حضرت زینب کبری علیه السلام از، دام شیاطین رهایی یابند، و با شناخت و بصیرت و آگاهی به احکام دین در رابطه با مسئله حجاب، به حفظ و سلامت جامعه کمک کرده، تا سعادت دنیا و آخرت خود و آینده نسل جوان را تضمین کنند.

بدحجابی همان معضلی است، که جامعه کنونی ما به شدت با آن مواجه است. تلاش در جهت تبیین معقول و خردپذیری حجاب، برای نسل جوان فرهیخته، و اهل تفکر ضرورتی حیاتی برای جامعه امروز است، و کاوش در جهت شناخت علل و عوامل سست شدن حجاب، در بین زنان جامعه ما، و پی بردن به راه های حل این معضل، نیز امری حیاتی است. تبیین شیوه های اعمال شایسته برای مردان، در جامعه ای که با معضل مزبور روبروست، نیز کاری ضروری است. ریشه یابی مسائل ضد اخلاقی جامعه، گرایش به مذهب و دین، ذهن را معطوف به این مطلب نمود، که ریشه یابی در مورد بدحجابی، از قشر جوان جامعه صورت پذیرد.

لذا، با توجه به مطالب بیان شده محقق به دنبال پاسخگویی به این سؤال اساسی است، که عوامل بدحجابی در میان دختران مراکز پیش دانشگاهی شهر کرمان را بررسی کند.

۱-۱-۲ اهمیت و ضرورت تحقیق

پیکارجویان در وظیفه دشواری که به عهده گرفته اند هرگز خسته نمیشوند، و سوسه زشت گویان در اراده آهنین ایشان اثر نمی کند، سرزنش ها و ملامت ها را از دهان هر کس که خارج شود ناچیز می پندارند، و همچنان به فعالیت خود ادامه می دهند، و مردانه به جانب مقصود پیش می روند. (حضرت علی (ع) احسانی کناری ۱۳۸۳، ۹۹)

هر موضوعی که از مسائل فرهنگی و اجتماعی مربوط به زن است، باید با توجه به فطرت و جایگاه او در نظام خلقت مورد بحث و بررسی قرار گیرد، از بحث هایی که در ارتباط با زن، در طول تاریخ مورد توجه محققان و پژوهشگران رشته علوم انسانی بوده، موضوع حجاب، و پوشش است. دستگاه های تبلیغات غربی با روش های پرجاذبه، عقب ماندگی زنان را از کاروان دانش و هنر به حجاب ارتباط داده، و پیشرفت و ترقی را در برهنگی و بی حجابی قلمداد کرده اند، در صورتی که در دین اسلام با نگاهی عمیق و ژرف به ابعاد وجودی زن، او را به این باور رسانیده، که با حفظ حجاب، شخصیت خود را بالا برد، و احترام و قداست و عظمت خود را در مسیر مادری و همسری حفظ کند. حجاب، کلید تعدیل تمایلات جنسی و کنترل فضایی ارزشی جامعه است، که سلامتی روحی و جسمی، جمعی و فردی و انسجام خانواده را به دنبال دارد. (مطهری: ۱۳۸۵: ۴-)

از نظر اسلام، محدودیت کامیابی های جنسی به محیط خانواده و همسران مشروع از جنبه روانی، به بهداشت روانی اجتماع کمک می کند. از جنبه خانوادگی، سبب تحکیم روابط خانواده و برقراری صمیمیت کامل بین زوجین می گردد.

از نظر وضع زن، در برابر مرد، سبب می‌گردد که ارزش زن در برابر مرد بالا رود. حریم نگه داشتن میان زن و مرد، یکی از مسایل مرموزی بوده است، که زن، برای حفظ مقام و موقعیت خود در برابر مرد از آن استفاده کرده، زیرا که اسلام زنان را تشویق کرده است، که از این وسیله استفاده کند. برای استحکام روابط خانواده، زن در جامعه هر اندازه متین تر و باوقارتر حرکت کند بر احترامش افزوده می‌شود. (همان-۱۳۸۵: ۶-حجاب، یکی از رفتارهای بهنجار و ارزشی و یکی از ضروریات و مسلمات اسلام است، بر اساس آنچه در رسانه های علمیه مراجع تقلید بیان شده، و قوانین موجود کم و بیش با ارجاع به آن تنظیم و تصویب شده، و عرف عام جامعه براساس آن رقم خورده.

حجاب در قالب هنجاری چنین صورت بندی شده است «زن باید بدن خود را از نامحرم بپوشاند، بلکه احتیاط واجب آن است، که بدن و موی خود را از پسری هم که بالغ نشده، ولی خوب و بد را می‌فهمد بپوشاند، البته گردی صورت و دستها از این قاعده مستثناء است. توضیح المسائل- مراجع عظام- ۲۴۳۵ (طیب-۱۳۸۷-۸۰) با توجه به اینکه، کشور ما یک کشور اسلامی است و اکثریت مردم آن مسلمان و پیرو قرآن، لزوم حجاب و رعایت آن در بین دختران و بانوان اهمیت بیشتری پیدا می‌کند، و پدیده بدحجابی، را که ناشی از روحیه غربزدگی و جهالت و نادانی است، باید از طریق آموزش صحیح، آموزهای دینی از بین برد. حجاب، و عفاف رابطه تنگاتنگی با سلامت روحی و روانی افراد جامعه دارد، و برای جریحه دار نشدن عفاف جامعه همه باید تلاش کنند، و همه به سهم خود وظیفه دارند که پاسدار عفاف جامعه باشند، و البته سهم زنان در این بعد سنگین تر است. چراکه زن، ناموس خانواده و جامعه است / و شرافت و عزت و سربلندی خانواده و اجتماع به پاکي و عفت و عصمت ناموسش بستگی دارد، و زن بپذیرش حجاب، بزرگترین و ارزنده ترین خدمت را به خانواده ها، جوان ها و بالاخره به جامعه خود می‌کند. اصل مسئله این است که جامعه چه دیدی به زن دارد، و یا باید داشته باشد. (همان-۱۳۸۰-۱۴-۱۵)

در جوامع مادی گرا، زن را از دید شهوت و تجارت، همچون کالای تجاری و وسیله بازاریابی، و ظرفی برای ارضا شهوت مرد می‌بینند، اما در اسلام، زن و مرد هر دو از روح الهی برخوردارند. وزن، به منزله پزشک و روانکاو است، که به مرد شربت محبت، مهربانی و صبر می‌نوشاند.

امیرمومنان می‌فرماید: بنده ی خواسته های نفسانی، دلیل تر از بنده زر خرید است، « شرح غرور و درآمدی ۳۵۲ » و کسیکه خواسته های نفسانی را ترک کند آزاد مرد است. « میزان الحکمه، جلد ۲، صفحه ۳۵۲ » لذا آزادی در بندگی شهوت نیست، بلکه در عبودیت خداوند است. (مطهری-۱۳۸۵-۴۳)

بدین جهت دولتهای، نه تنها به نام آزادی شهوتی، افکار ملت‌های خویش را به بند کشیده اند، بلکه عزت و عظمت انسانی و معنوی را از آنها گرفتند، و برای به زیر سلطه کشیدن ملت‌های شرق نیز

از همین روش استفاده کردند، مانند شکست مسلمانان در اندلس، بطوریکه در داستان موسی بن عمران (ع) آمده است، او با تلاشهای پیگیر بر دشمنان پیروز شد. تا اینکه دشمنان برای سرکوبی سپاه از راه اشاعه فحشاء و گرفتن پوشش از بدن زنان وارد عمل گردیدند، و با فروش اجناس توسط آنان زمینه فساد اخلاقی و بیماریهای مختلف را در آنها فراهم کردند، و باعث شکست سپاه وی شدند، با توجه به مطالب ذکر شده، حجاب، عامل مهمی برای تسلط یافتن، و بدحجابی یک معضل اجتماعی، در عصر کنونی است، که حجاب، و بدحجابی، چه پیامدهای مثبت، و منفی، در جامعه به دنبال دارد. (احمدی جلفایی: ۱۳۸۶-۳۶)

امید است که این پژوهش بتواند از یک سو، به متقاعد و معتقد شدن دختران اهل فضل و فکر، نسبت به ضرورت علمی و دینی در رعایت حجاب، و از سوی دیگر، به تبیین وظایف وزیران و مسئولان و آحاد جامعه کمک موثری کند، و همچنین کمک کند، به بی پایه بودن برخی ایراداتی، را که از منظر حقوق و جایگاهی که اسلام برای زن قائل شده است، و با معرفی حدود قابل قبول، و روشن بر استحکام باور ایمان دینی دختران، افزوده گردد؛ و حجاب، را که انتخاب عقیده است، را برای خود برگزینند.

۱-۱-۳ **هدف کلی:** بررسی علل و عوامل بدحجابی دختران مراکز پیش دانشگاهی شهر کرمان.

در راستای هدف کلی پژوهش اهداف جزئی (فرعی) ذیل دنبال می شود:

- ۱-۱-۱-۳ بررسی عوامل محیطی، و نگرش دختران نسبت به حجاب.
- ۱-۱-۲-۳ بررسی میزان تحصیلات والدین، و نگرش دختران نسبت به حجاب.
- ۱-۱-۳-۳ بررسی میزان اعتقادی مذهبی والدین، و نگرش دختران نسبت به حجاب.
- ۱-۱-۴-۳ بررسی موقعیت خانوادگی و اقتصادی خانوادهها، و نگرش دختران نسبت به حجاب.
- ۱-۱-۵-۳ بررسی نقش دوستان و همسالان، و نگرش دختران نسبت به حجاب.
- ۱-۱-۶-۳ بررسی و نقش رسانه های عمومی در آگاه سازی و ترویج و اشاعه فرهنگ حجاب در جامعه.

۱-۱-۷-۳ بررسی خصوصیات شخصی، در نگرش دختران نسبت به حجاب.

۱-۱-۸-۳ بررسی میزان آگاهی به احکام دینی، و نگرش دختران نسبت به حجاب.

۴- فرضیه های اصلی تحقیق:

۴-۱ بین عوامل محیطی، و حجاب دختران رابطه وجود دارد.

۴-۲ بین شناخت و آگاهی دختران به احکام دینی، و حجاب آنان رابطه وجود دارد.